

พระราชบัญญัติลูกเสือ

พุทธศักราช ๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล. อ. เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรจะจัดการ
ลูกเสือให้เหมาะแก่ความต้องการของสมัยยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ลูกเสือ พุทธศักราช ๒๔๘๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดสาม
เดือน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบังคับตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่ง
แย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้คณะลูกเสือแห่งชาติมีสภาพเป็นนิติบุคคล
มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกและอบรมกุลบุตรกุลธิดาให้เป็นพล
เมืองดีโดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใด ๆ

ภาค ๑

การปกครองลูกเสือ

ลักษณะ ๑

การปกครองส่วนกลาง

มาตรา ๕ ให้มีสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยสภานายก อุปนายก เลขานุการ เภรัญญิก ผู้ตรวจการใหญ่ และกรรมการ

ผู้อำนวยการจังหวัดลูกเสือ ซึ่งสภานายกเรียกเข้า ประชุม มีสิทธิอย่างกรรมการ

มาตรา ๖ การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งตั้งที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ วรรค ๑ ให้ทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ

มาตรา ๗ สภานายกมีอำนาจที่จะแต่งตั้งตำแหน่งอื่นใด นอกจากที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามกฎหมายข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้นได้

มาตรา ๘ สภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) ดำริและวินิจฉัยการทั้งปวงเพื่อความเจริญของคณะลูกเสือแห่งชาติ

(๒) ควบคุมกิจการทั่วไปของคณะลูกเสือแห่งชาติให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๓) จัดการสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ

(๔) จัดให้มีการอบรมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

(๕) จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ

(๖) ดูแลรักษาและจัดการทรัพย์สินของ คณะลูกเสือแห่งชาติ

(๗) ออกกฎข้อบังคับกับคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งจะใช้ บังคับได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

มาตรา ๕ ระเบียบการประชุมสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา ๑๐ เพื่ออนุวรรตนาการให้ เป็นไปตามมติของ สภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ให้สภานายก และอุปนายกเป็นผู้อำนวยการสั่งการรับผิดชอบร่วมกันและ

แทนกันให้ การงาน ทั้งปวงของสภากรรมการกลางจัดการลูก
เสือแห่งชาติดำเนินไปโดยเรียบร้อย และมีอำนาจในการ
ปกครอง บังคับ บัญชาผู้บังคับ บัญชาลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ
และลูกเสือโดยตลอดทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑ ผู้ตรวจการใหญ่มีอำนาจหน้าที่ตรวจตรา
และแนะนำชี้แจงการบริหารทั่วไปตามระเบียบแบบแผนของ
คณะลูกเสือแห่งชาติ

ลักษณะ ๒

การปกครองส่วนภูมิภาค

มาตรา ๑๒ ให้จัดระเบียบการ ปกครองลูกเสือส่วนภูมิ
ภาค ดังนี้

(๑) จังหวัดลูกเสือ

(๒) อำเภอลูกเสือ

มีเขตต์ตามเขตต์ของจังหวัดและอำเภอ

หมวด ๑

จังหวัดลูกเสือ

มาตรา ๑๓ ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยการ
จังหวัดลูกเสือโดยตำแหน่ง มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาการ
ลูกเสือในจังหวัดนั้น ตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ในกรณีที่มีผู้รักษาการแทนข้าหลวงประจำจังหวัด ถ้าให้ผู้รักษาการแทนนั้นรักษาการแทนผู้อำนวยการจังหวัดลูกเสือด้วย

ให้คลังจังหวัดมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดลูกเสือในการดูแลรักษา และจัดการทรัพย์สินของลูกเสือ และให้กรรมการจังหวัดมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดลูกเสือในการบริหารทั่วไป

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการจังหวัดลูกเสือขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่รับปรึกษาหารือของผู้อำนวยการจังหวัดลูกเสือ ในกิจการทั่วไปของลูกเสือภายในจังหวัดนั้น

ให้กรรมการจังหวัดเป็นกรรมการในคณะกรรมการจังหวัดลูกเสือโดยตำแหน่ง ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นประธานกรรมการจังหวัดเป็นเลขานุการ

มาตรา ๑๕ สภานายกจะแต่งตั้งผู้สนใจในการลูกเสือเป็นกรรมการจังหวัดลูกเสือพิเศษก็ได้

กรรมการจังหวัดลูกเสือพิเศษซึ่งประธานเรียกเข้าประชุม มีสิทธิอย่างกรรมการ

มาตรา ๑๖ ระเบียบการประชุมคณะกรรมการจังหวัดลูกเสือ ให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

หมวด ๒

อำเภอลูกเสือ

มาตรา ๑๗ ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอลูกเสือ โดยตำแหน่ง มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาการลูกเสือในอำเภอนั้น ตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติในกรณีที่มีผู้รักษาการแทนนายอำเภอ ก็ให้ผู้รักษาการแทนนั้นรักษาการแทนผู้อำนวยการอำเภอลูกเสือด้วย

ให้สมุหบัญช้อำเภอมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการอำเภอลูกเสือในการดูแลรักษาและจัดการทรัพย์สินของลูกเสือ และให้กรรมการอำเภอมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการอำเภอลูกเสือในการบริหารทั่วไป

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการอำเภอลูกเสือขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่รับปรึกษาหารือของผู้อำนวยการอำเภอลูกเสือในกิจการทั่วไปของลูกเสือภายในอำเภอนั้น

ให้กรรมการอำเภอเป็นกรรมการในคณะกรรมการอำเภอลูกเสือ โดยตำแหน่ง นายอำเภอเป็นประธาน กรรมการอำเภอเป็นเลขานุการ

มาตรา ๑๙ สภานายกจะแต่งตั้งผู้สนใจในการลูกเสือเป็นกรรมการอำเภอลูกเสือพิเศษก็ได้

วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๕๑๔

กรรมการอำเภอลูกเสือพิเศษซึ่งประธานเรียกเข้าประชุม
มีสิทธิอย่างกรรมการ

มาตรา ๒๐ ระเบียบการประชุมคณะกรรมการอำเภอ
ลูกเสือให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ลักษณะ ๓

การปกครองลูกเสืออิสระ

มาตรา ๒๑ ให้กองลูกเสืออิสระอยู่ในบังคับบัญชา
โดยตรงของสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ และ
ให้อุปนายกเป็นผู้อำนวยการโดยตำแหน่ง

ภาค ๒

ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ

มาตรา ๒๒ ลูกเสือจัดแบ่งเป็น ๒ เหล่า คือ

- (๑) ลูกเสือเสนา
- (๒) ลูกเสือสมุทรเสนา

มาตรา ๒๓ ผู้ที่จะขอสมัครเป็นลูกเสือจะต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุแปดปีบริบูรณ์แล้ว

(๒) ถ้าอยู่ในความปกครองของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ต้องได้รับความยินยอมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองด้วย

มาตรา ๒๔ การเข้าเป็นลูกเสือให้ปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา ๒๕ ลูกเสือมี ๓ ชั้น คือ ลูกเสือเอก ลูกเสือโท และลูกเสือตรี ตามเหล่าสังกัด

การที่จะเป็นลูกเสือตามชั้นดังกล่าวแล้ว ให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา ๒๖ ขสนายหมู่ลูกเสือมี ๓ ชั้น คือ นายหมู่ลูกเสือเอก นายหมู่ลูกเสือโท และนายหมู่ลูกเสือตรีตามเหล่าสังกัด

การแต่งตั้งให้นายหมู่ลูกเสือให้ทำโดยคำสั่งสภานายก

มาตรา ๒๗ การจัดตั้งหรือยุบหมู่ หมวด และกองลูกเสือ ให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา ๒๘ ผู้ที่ลาออกจากลูกเสือประจำการ จะเป็นลูกเสือกองหนุนได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา ๒๕ ยศผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ มีตามเหล่าสังกัดเป็นลำดับดังนี้

(๑) ยศชั้น นายกอง มี ๕ ชั้น คือ นายกองใหญ่ นายกองเอก นายกองโท นายกองตรี และนายกองจัตวา

(๒) ยศชั้นผู้กำกับมี ๓ ชั้น คือ ผู้กำกับเอก ผู้กำกับโท และผู้กำกับตรี

(๓) ยศชั้นรองผู้กำกับมี ๓ ชั้น คือ รองผู้กำกับเอก รองผู้กำกับโท และรองผู้กำกับตรี

การแต่งตั้งให้มียศตั้งแต่ชั้นรองผู้กำกับตรีขึ้นไป ให้ทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ

ส่วนการแต่งตั้งผู้ใดให้ว่าที่ยศชั้นใดชั่วคราวนั้น ให้ทำโดยคำสั่งสภานายก

ภาค ๓

วินัยลูกเสือ

มาตรา ๓๐ วินัยลูกเสือ คือ ระเบียบ แบบแผน และขนบธรรมเนียมคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือต้องปฏิบัติตาม

มาตรา ๓๑ การกระทำผิดวินัยลูกเสือให้ หมายความว่า รวมถึงการประพฤติตนเป็นคนเสเพล เสพของมีนเมาจนไม่

สามารถครองสติได้ มีหนี้สินถ่วงพันตัว กระทำกรรมผิด
อาญาหรือการอื่นใดอันอาจเสียบเกียรติศักดิ์ของลูกเสือ

มาตรา ๓๒ ทักท้วงที่จะลงแก่ลูกเสือที่กระทำผิดวินัย ให้
มีกำหนดเป็นสี่สถาน คือ

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ดำเนินโทษเป็นสายลักษณะอักษร

(๓) สั่งพักขาดจากการเป็นสมาชิกภาพชั่วคราว มี
กำหนดอย่างน้อยครั้งละไม่ต่ำกว่า ๓ เดือน ไม่เกินกว่า ๑ ปี

(๔) ลบชื่อออกจากทะเบียน

มาตรา ๓๓ ผู้ใดควรมีอำนาจลงทัณฑ์ตั้งบัญญัติไว้ใน
มาตรา ๓๒ ได้เพียงใดนั้น ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ ให้กองลูกเสือทุกกองจัดให้มีแผ่นทองไว้
สำหรับประกาศชื่อลูกเสือผู้ที่มีความดีความชอบและแผ่นดำ
ไว้สำหรับประกาศชื่อลูกเสือที่ทำผิดวินัยและถูกลงทัณฑ์

การประกาศให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ทักท้วงที่จะลงแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและ
เจ้าหน้าที่ลูกเสือที่ทำผิดวินัย คือ การถูกลบออกจากยศ
หรือตำแหน่งหรือทั้งสองสถาน

มาตรา ๓๖ การถอดถอนยศตั้งแต่ชั้นรองผู้กำกับตรีขึ้นไป และตำแหน่งที่ตั้งชั้นโดยประกาศพระบรมราชโองการ ให้ทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ การถอดถอนยศ และตำแหน่งนอกจากนี้ ให้ทำโดยคำสั่งสถานายก

ภาค ๔

เบ็ดเตล็ด

ลักษณะ ๑

เหรียญลูกเสือสรรเสริญ

มาตรา ๓๗ ให้มีเหรียญลูกเสือสรรเสริญไว้สำหรับพระราชทานแก่ลูกเสือผู้ใด ทำความดีความชอบ ตามเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕

เหรียญลูกเสือสรรเสริญแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

ชั้นที่ ๑ เหรียญทองคำ

ชั้นที่ ๒ เหรียญเงิน

ชั้นที่ ๓ เหรียญทองแดง

มาตรา ๓๘ เหรียญลูกเสือสรรเสริญให้มีลักษณะเป็นรูปกลมรี กว้าง ๒๓ มม. ยาว ๓๒ มม. ด้านหน้ามีตราหน้าเสือประกอบวชิร และริมขอบแห่งเหรียญมีอักษรตรง

ส่วนบนว่า "ลูกเสือ" ตรงส่วนล่างว่า "เสด็จพ่อยาเสียบ
สัคย์" ตราหน้าเสือประกอบด้วยริ้วและตัวอักษรที่นำให้ทำ
เป็นลายคุณ ด้านหลังเป็นพื้นเกลี้ยงสำหรับจารึกนามอักษร
ย่อนามจังหวัด หมายเลขประจำกอง เลขประจำตัวของ
ลูกเสือ วันเดือนปีที่ได้รับพระราชทาน ห้อยแพรแถบ
ขนาดเล็กแบ่งโดยกว้างเป็นสี่ส่วน สองส่วนกลางเป็นสีดำ
สองส่วนข้างๆ ละหนึ่งส่วนเป็นสีเหลืองสำหรับประดับแถบ
กับอกเสื้อเบื้องซ้าย

มาตรา ๓๕ เหยี่ยญลูกเสือสรรเสริญจะได้พระราชทาน
แก่ลูกเสือผู้ได้ทำความดีความชอบตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เหยี่ยญชั้นที่ ๑ จะพระราชทาน แก่ลูกเสือผู้ที่ได้
ทำการโดยหวังรักษาความปลอดภัยหรือสันติสุข เพื่อชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญ หรือเพื่อประชาชน
ซึ่งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่า การกระทำ นั้นเป็นการ ประสพ อันตรายถึงหุพผลภาพ
หรือถึงเสียชีวิตหรือฝ่าอันตรายเช่นว่านั้น

(๒) เหยี่ยญชั้นที่ ๒ จะพระราชทานแก่ลูกเสือผู้ที่ได้
ทำความดีความชอบ ตามเกณฑ์สำหรับ เหยี่ยญชั้นที่ ๑ ไม่

น้อยกว่า ๑๐๐ ครั้ง และในข้อหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ครั้ง หรือผู้ที่ได้ทำการตั้งขึ้นแต่เพียงครั้งเดียว คือช่วยชีวิตผู้ตกอยู่ในที่อันตรายถึงต้องเสียชีวิตอย่างแน่นอนเมื่อไม่มีผู้ช่วย และการกระทำทั้งนี้ตัวผู้ช่วยเองต้องประสพหรือฝ่าอันตราย

(๓) เหรียญชั้นที่ ๓ จะพระราชทานแก่ลูกเสื่อผู้ที่ได้ทำความดีความชอบ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ ไม่น้อยกว่า ๕๐ ครั้ง และในข้อหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง คือ

๑. ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากที่ควรช่วย ซึ่งตนเองไม่ต้องฝ่าอันตราย

๒. ป้องกันผู้อื่นให้พ้นอันตรายหรือความเดือดร้อนรำคาญ

๓. ป้องกันการทรมาณสัตว์ หรือช่วยสัตว์ให้พ้นทุกข์เวทนา

๔. ทำประถมพยาบาล

๕. ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในทางปกครอง

๖. ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการสาธารณสุข

๗. ช่วยเหลือผู้ปกครองในการบ้านต่าง ๆ หรือช่วยเหลือเพื่อนบ้าน

๘. ช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ทางโรงเรียน หรือทางที่ทำงานซึ่งไม่ใช่หน้าที่ตามปกติของตน

มาตรา ๔๐ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญที่ระลึกสำหรับลูกเสืออยู่แล้วก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้ จะคงใช้เหรียญนั้นอยู่ต่อไปก็ได้ หรือจะเปลี่ยนใช้เหรียญอย่างใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้อีก

มาตรา ๔๑ เมื่อมีผู้สมควรจะได้รับพระราชทานเหรียญลูกเสือสรรเสริญตามความในมาตรา ๓๘ ให้ผู้บังคับบัญชารายงานตามลำดับชั้นจนถึงสภากรรมการกลาง จัดการลูกเสือแห่งชาติ เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทาน

ลักษณะ ๒

บัตร์ประจำตัวผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

มาตรา ๔๒ ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือทุกตำแหน่ง นอกจากสภานายก มีบัตร์ประจำตัวลักษณะของบัตร์ และวิธีการ ออกบัตร์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวง

ลักษณะ ๓

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี